

Tjänsteutlåtande Nr: 2024-59

Utfärdat 2024-08-29

Diarienummer 0957/24

Handläggare

Sara Lundqvist

Telefon: 031-3670120

E-post: sara.lundqvist@educ.goteborg.se

Yttrande till motion av Nina Miskovsky (M) och Sofie Gyllenwaldt (M) om ett aktivt arbete mot droger i staden, handling 2024 nr 86 (SLK-2024-00535)

Förslag till beslut

I utbildningsnämnden

1. Att tillstyrka att kommunstyrelsen får i uppdrag att genomföra en kartläggning av det drogförebyggande arbetet, platser med öppen drogförsäljning kring skolor och förskolor samt de stödinsatser som finns när det gäller att komma ur ett missbruk i socialnämnderna, grundskolenämnden, utbildningsnämnden och idrotts- och föreningsnämnden.
2. Att avstyrka att grundskolenämnden och utbildningsnämnden får i uppdrag att genomföra en informationskampanj till samtliga föräldrar i grundskolan och gymnasieskolan när det gäller hur föräldrar kan upptäcka, agera och var de kan vända sig när det gäller barnets missbruk av alkohol, tobak och narkotika.
3. Att inte ta ställning kring att socialnämnd centrum i samverkan med grundskolenämnden får i uppdrag att utveckla en modell för hur skolorna kan involvera föräldrar och andra viktiga vuxna i det drogförebyggande arbetet och hur de kan upptäcka och agera vid misstänkt missbruk.

Sammanfattning

I motionen om ett aktivt arbete mot droger i staden (handling 2024 nr 86) uppmärksammas behovet av att kartlägga och informera om förebyggande insatser och stödinsatser som finns i staden för att på så sätt kunna komma åt och utveckla det förebyggande och trygghetsåtgärdande arbetet. Motionärerna Nina Miskovsky (M) och Sofie Gyllenwaldt (M) menar att man genom att kartlägga och informera om arbetet som redan görs i våra verksamheter kan komma åt eventuella glapp och kunna arbeta vidare med det som man vet fungerar. Vidare menar man också att vårdnadshavarna är viktiga aktörer i arbetet och vill därför se en informationskampanj om ovan sagda insatser för att på så sätt medvetandegöra vårdnadshavare om hur de kan agera vid misstanke om missbruk.

Skolan är en viktig part i arbetet att stävja drogmissbruk i alla former bland ungdomar. Förvaltningen arbetar ständigt med uppdraget att informera och utbilda elever såväl som vårdnadshavare om drogers påverkan på hälsa och utveckling i det uppdrag som finns stipulerat i skollag. Detta arbete är mångfacetterat och sker på alla nivåer och i olika

sammanhang. Barn och unga med missbruk och beroende är en komplex problematik och inte sällan lever de i social utsatthet där en informationskampanj troligtvis gör mindre skillnad. Barn och unga med den typen av utsatthet behöver bemötas med ett helhetsperspektiv som förutsätter en god samordning mellan olika verksamheter som socialtjänst, hälso- och sjukvård och skola.

Bedömning ur ekonomisk dimension

En informationskampanj till samtliga vårdnadshavare i gymnasieskolan som föreslås av motionärerna kommer att rendera kostnader som i nuläget inte går att uppskatta.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Enligt Barnkonventionens artikel 33 så har barnet rätt att skyddas från olaglig användning av narkotika. Enligt gymnasieskolans och anpassade gymnasieskolans läroplaner har rektor ett särskilt ansvar för att eleverna får kunskaper om riskerna med tobak, alkohol, narkotika och andra droger. Av socialtjänstlagen 14 kap § 29 och Skollagen 29 kap § 13 framgår att myndigheter vars verksamhet berör barn och unga är skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa som till exempel vid misstanke om eller konstaterad drogaktivitet.

Samverkan

Tjänsteutlåtandet samverkas med de fackliga organisationerna i FSG den 24-09-16.

Bilagor

1. Motion av Nina Miskovsky (M) och Sofie Gyllenwaldt (M) om ett aktivt arbete mot droger i staden, handling 2024 nr 86.

Ärendet

Utbildningsnämnden har att ta ställning till motion av Lisa Miskovsky (M) och Sofie Gyllenwaldt (M) om ett aktivt arbete mot droger i staden, handling 2024 nr 86.

Utbildningsnämndens yttrande ska vara stadsledningskontoret tillhanda senast 2024-09-26.

Beskrivning av ärendet

Motionärerna Nina Miskovsky (M) och Sofie Gyllenwaldt (M) lyfter att tillgången till narkotika är ett stort problem på flera nivåer och att barn och unga som är i riskzonen för att hamna i missbruk måste fångas upp tidigt med snabba, anpassade och evidensbaserade insatser. Motionärerna vill se en kartläggning av förebyggande insatser och stödinsatser som finns i staden för att på så sätt kunna komma åt och utveckla det förebyggande och trygghetsåtgärdande arbetet. Vidare menar motionärerna också att vårdnadshavarna är viktiga aktörer i arbetet och vill därför se en informationskampanj om ovan sagda insatser för att på så sätt medvetandegöra vårdnadshavare om hur de kan agera vid misstanke om missbruk.

Kommunfullmäktige föreslås att besluta att:

1. Kommunstyrelsen får i uppdrag att genomföra en kartläggning av det drogförebyggande arbetet, platser med öppen drogförsäljning kring skolor och förskolor samt de stödinsatser som finns när det gäller att komma ur ett missbruk i socialnämnderna, grundskolenämnden, utbildningsnämnden och idrotts- och föreningsnämnden.
2. Grundskolenämnden och utbildningsnämnden får i uppdrag att genomföra en informationskampanj till samtliga föräldrar i grundskolan och gymnasieskolan när det gäller hur föräldrar kan upptäcka, agera och var de kan vända sig när det gäller barnets missbruk av alkohol, tobak och narkotika.
3. Socialnämnd Centrum får i samverkan med grundskolenämnden får i uppdrag att utveckla en modell för hur skolorna kan involvera föräldrar och andra viktiga vuxna i det drogförebyggande arbetet och hur de kan upptäcka och agera vid misstänkt missbruk.

Under elevernas första år på utbildningsförvaltningens skolor ges information till samtliga vårdnadshavare om vilket arbete som är pågående och aktuellt i fråga om missbruk av olika slag. Detta görs bland annat genom att förvaltningens drogpolicy och handlingsplan förmedlas så att vårdnadshavare blir medvetna om vad de kan förvänta sig för stöd och hur skolan kommer att agera i händelse av misstanke/upptäckt av missbruk.

Samtliga elever i årskurs 1 genomför också en elevhälsoenkät som följs upp med ett hälsosamtal tillsammans med skolsköterska. I enkäten ställs ett flertal frågor kring drog-, alkohol- och tobaksbruk och här finns möjlighet att fånga upp elever som har eller har haft erfarenhet av detta.

Enligt gymnasieskolans läroplan har rektor ett särskilt ansvar för att eleverna får kunskaper om riskerna med tobak, alkohol, narkotika och andra droger. Det finns en riktlinje för förvaltningens arbete mot droger som innehåller hur skolorna arbetar

förebyggande, hur de agerar vid misstanke om eller konstaterad drogaktivitet, vilka åtgärder som ska vidtas när elev är drogpåverkad på skolan, åtgärder vid misstanke om försäljning av droger, rutiner för samverkan kring elever i gymnasieskolan och i anpassade gymnasieskolan med alkohol- och/eller annan drogproblematik samt en rutin kring drogtestning.

Missbruk och beroende hos barn och unga har ofta samband med bristande skolgång, psykiska besvär, neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, utsatthet för våld och övergrepp, eget normbrytande beteende och annan social utsatthet. Barn och unga med missbruk och beroende behöver därför bemötas med ett helhetsperspektiv som förutsätter en god samordning mellan olika verksamheter som socialtjänst, hälso- och sjukvård och skola. Det finns sedan tidigare etablerade strukturer för samverkan mellan socialnämnderna, hälso- och sjukvården, mini-Maria Göteborg och skolan i syfte att säkerställa att barn och unga i behov av samordnade insatser får tillgång till tvärprofessionell hjälp (SIP). Socialtjänst, hälso- och sjukvård, polis, fritid (SSPF) är en etablerad samverkansstruktur kring oro för barn som far illa. På några av förvaltningens skolor har också ett samarbete i form av skolsociala team inletts, som innebär ett samarbete mellan skola (elevhälsa) samt socialtjänst för att på så sätt kunna utveckla ett hälsofrämjande och förebyggande arbetssätt kring elever i riskzon.

Utbildningsförvaltningens bedömning

Förvaltningen välkomnar förslaget om att Kommunstyrelsen får i uppdrag att genomföra en kartläggning av det drogförebyggande arbetet, platser med öppen drogförsäljning kring skolor och förskolor samt de stödinsatser som finns när det gäller att komma ur ett missbruk. Förvaltningen önskar dock påtala att cirka hälften av gymnasieungdomarna i Göteborgs stad går på fristående skolor.

Förvaltningen ser däremot inte att en informationskampanj till samtliga vårdnadshavare i grundskolan och gymnasieskolan kring när det gäller hur föräldrar kan upptäcka, agera och var de kan vända sig när det gäller barnets missbruk av alkohol, tobak och narkotika skulle få den effekt som motionärerna hoppas. Barn och unga med missbruk och beroende lever ofta i olika former av utsatthet vilket behöver bemötas med ett helhetsperspektiv som förutsätter en god samordning mellan olika verksamheter som socialtjänst, hälso- och sjukvård och skola och information kring förvaltningens arbetsgång i dessa frågor finns redan.

Tomas Berndtsson
Förvaltningsdirektör

Maija Söderström
Avdelningschef